

Koronaviruspandemian vaikutukset kilpailulainsäädännön soveltamiseen

Tärkeää tietää:

- Euroopan kilpailuviranomaiset antoivat 23. maaliskuuta yhteisen linjauksen kilpailulainsäädännön soveltamisesta koronaviruksen aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa.
- Kilpailuviranomaisten väliaikaiset tulkintalinjaukset samaan aikaan tietyiltä osin lieventävät kilpailulain soveltamista ja toisaalta tiukentavat kilpailuviranomaisten suorittamaa valvontaa.
- Vallitseva poikkeustilanne vaikuttaa yrityskauppojen ilmoitusprosesseihin.

Koronaviruspandemian aiheuttama talouden ja markkinoiden tilanne vaikuttaa kilpailulainsäädännön soveltamiseen. Lisäksi sillä on vaikutusta yrityskauppalainvalvontaan ja valtiontuen sallittavuuteen. Koronaviruspandemian vaikutuksia sallittuun valtiontukeen olemme käsitelleet toisessa Newsflashissa.

Kilpailulainsäädännön soveltaminen koronaviruspandemiasta johtuvassa poikkeuksellisessa tilanteessa

Kilpailulainsäädäntö joustaa väliaikaisesti

Euroopan kilpailuviranomaisten verkosto (ECN) on 23. maaliskuuta antanut linjauksen, jonka mukaan koronaviruksen aiheuttama poikkeuksellinen tilanne saattaa aiheuttaa yrityksille tarpeen tehdä yhteistyötä varmistakseen tuotteiden tarjonnan ja jakelun kuluttajille. Nykyisissä olosuhteissa viranomaiset eivät puutu aktiivisesti välttämättömiin ja väliaikaisiin toimenpiteisiin, jotka on toteutettu riittävän saatavuuden turvaamiseksi. Toimenpiteillä tarkoitetaan esimerkiksi yritysten välistä tietojenvaihtoa.

Nykyisiin poikkeuksellisiin olosuhteisiin nähden tällainen toiminta ei kilpailuviranomaisten mukaan todennäköisesti ole ongelmallista. Tämä johtuu siitä, että toimenpiteet eivät joko rajoittaisi kilpailua tai ne

tuottaisivat sellaisia tehokkuusetuja, jotka todennäköisesti ylittäisivät kilpailua rajoittavat vaikutukset. On hyvä kuitenkin muistaa, että yritysten välisen yhteistyön sallittavuus nykyisessä poikkeustilanteessakin arvioidaan tapauskohtaisesti.

ECN on myös korostanut linjauksessaan, että nykyiset kilpailuäännökset antavat valmistajille useissa tilanteissa mahdollisuuden asettaa tuotteilleen enimmäishinnan. Kilpailuviranomaisten näkemyksen mukaan enimmäishinnan määrittäminen voi nykyisessä tilanteessa olla tarpeellista kohtuuttomien hintojen muodostumisen estämiseksi jälleenmyyntitasolla.

Havaittuja muutoksia kilpailulainsäädännön soveltamisessa Euroopassa

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) on ilmoittanut ottavansa huomioon koronaviruksen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen kilpailulakia sovellettaessa ECN:n linjauksen mukaisesti. Yhteistyön sallittavuus on kuitenkin suositeltavaa aina arvioida tapauskohtaisesti.

Norjassa on koronaviruspandemian vuoksi annettu poikkeus kilpailulainsäädännöstä kuljetusalalle, jolla mahdollistetaan henkilöiden ja tavaroiden kuljetuksen ylläpitäminen. Tarkoituksena on varmistaa, että kansalaisilla on käytettävissään tarvittavat tavarat ja palvelut. Kyseisen poikkeuksen perusteella on sallittu Norwegianin ja SASin yhteistyö, jolla ne koordinoivat aikatauluja vähimmäispalvelujen ylläpitämiseksi. Poikkeuksen sallimalla yhteistyöllä on taattava resurssien tehokas käyttö ja kuluttajien etujen huomioon ottaminen. Norjan kilpailuviranomaiselle on ilmoitettava, jos poikkeusta käytetään. Määräyksiä sovelletaan aluksi kolme kuukautta 18. maaliskuuta alkaen.

Lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan kilpailu- ja markkinaviranomaisen mukaan se ei ryhdy toimiin supermarketteja vastaan, jotka tekevät yhteistyötä kuluttajien suojelemiseksi. Samaan aikaan Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on ilmoittanut lieventävänsä kilpailuääntöjä, jotta supermarketit voivat muun muassa jakaa tietoja varastotasosta ja tehdä yhteistyötä kauppojen auki pitämiseksi.

Kartelli on kartelli – myös poikkeuksellisessa tilanteessa

Lievennyksistä huolimatta kilpailuviranomaiset ovat julkisesti korostaneet kiinnittävänsä erityistä huomiota siihen, että kuluttajien terveyden suojelemiseksi välttämättömänä pidettäviä tuotteita (esimerkiksi kasvonaamarit ja desinfiointigeeli) on saatavana kilpailukykyisin hinnoin. Kilpailuviranomaiset puuttuvat poikkeuksellisen tilanteen aikana erityisen tiukasti yritysten välisiin kartelleihin, joilla pyritään nostamaan hintoja kuluttajien vahingoksi. Sama koskee määräävän aseman väärinkäyttöä, jolla pyritään sulkemaan kilpailijoita pois markkinoilta tai veloittamaan ilmeisen kohtuuttomia hintoja.

Jo ennen kilpailuviranomaisten yhteistä linjausta kiristynyttä kilpailuviranomaisten valvontaa on havaittu useissa Euroopan maissa. Valvonta on liittynyt erityisesti kohtuuttomaan hintojen korottamiseen koronaviruspandemian kannalta olennaisten hygieniä- ym. tuotteiden osalta. Kilpailuviranomaiset tulevat varmasti kiinnittämään huomiota tällaisiin menettelyihin laajemminkin EU-alueella, Suomi mukaan lukien. Toimintaan voidaan kilpailulainsäädännön nojalla puuttua myös jälkikäteen.

Yrityskauppavalvonnassa odotettavissa viivästyksiä

KKV ilmoitti 16. maaliskuuta, että yrityskauppavalvonnan toiminnassa on odotettavissa viiveitä koronaviruksen takia. Tämä on seurausta muun muassa siitä, että poikkeuksellisen tilanteen vuoksi yrityskauppavalvonnan kannalta olennaisia tietoja on merkittävästi vaikeampaa saada kolmansilta osapuolilta. KKV:n työskentelyyn vaikuttaa myös KKV:n virkamiehien siirtyminen etätöihin ja tapaamisten peruuttaminen lähiviikkojen ajalta.

KKV on korostanut tässä poikkeustilanteessa riittävän ajoissa aloitetun yrityskauppailmoituksen ennakkovalmistelun tärkeyttä. Ilmoitukset ja muu aineisto on toistaiseksi pyydetty toimittamaan lähtökohtaisesti sähköisesti. Tilanteesta johtuen KKV on suosittelut harkitsemaan mahdollisuutta siirtää ilmoituksen jättäminen myöhempään ajankohtaan.

Koronaviruspandemia vaikuttaa yrityskauppavalvontaan myös EU-tasolla. Euroopan komissio (komissio) on ilmoittanut viiveistä yrityskauppavalvonnassa ja kannustanut toimittamaan ilmoitukset sähköisessä muodossa. Komissiokin on suosittelut mahdollisuuksien mukaan siirtämään yrityskauppailmoituksen jättämistä myöhempään ajankohtaan.

Mitä nykyinen poikkeustilanne tarkoittaa yritysten kannalta?

- Poikkeustilanne avaa mahdollisuuksia normaalia laajempaan yritysten väliseen yhteistyöhön, jolla varmistetaan tuotteiden riittävä saatavuus ja jakelu kuluttajille.
- Toisaalta kuluttajille vahingolliseksi tulkittavaan toimintaan sisältyy nyt erityinen riski. Yhteistyön sallittavuus on aiheellista arvioida huolellisesti ja esimerkiksi hinnankorotuksiin liittyvän objektiivisen tarpeen dokumentointiin kannattaa kiinnittää erityishuomiota.
- Yrityskauppojen ilmoitusprosessissa kannattaa varautua viivästyksiin.

PDF

[Lataa Newsflash tästä](#)
